

ASSOCIACIÓ CATALANA DE
COMUNICACIÓ CIENTÍFICA

La força dels divulgadors científics

Amb l'objectiu d'accelerar de mica en mica el ritme d'activitats i la incidència en la societat de l'ACCC, i de millorar la comunicació científica a Catalunya, la nova Junta directiva proposa un seguit d'accions per incrementar el nombre de persones interessades en participar més activament en la seva promoció.

Mig centenar de periodistes, científics i altres professionals relacionats amb la comunicació científica han rebut durant els darrers dies una carta de l'Associació Catalana de Comunicació Científica recordant els objectius fundacionals d'aquesta entitat i informant d'alguns dels nostres reptes més immediats. Aquesta carta té com a doble missió servir de presentació de l'associació per a les persones que encara no la coneixien i, al mateix temps, vol convidar tothom a participar de forma directa amb aquesta entitat, suggerint la possibilitat de fer-se soci.

L'estil de treball d'aquesta entitat ha estat fins ara, i ho continuarà sent, treballar amb seriositat i moderació per anar avançant en l'objectiu de millorar la comunicació científica a Catalunya. De tota manera, encara que els recursos de temps i diners continuen sent força limitats, la nova junta pretén accelerar de mica en mica el ritme d'activitats i la incidència de l'Associació en la societat.

Així, l'objectiu de la carta enviada a possibles nous socis és tant donar a conèixer l'entitat entre tots els sectors que treballen en la comunicació social de la ciència, el medi ambient, la tecnologia i la sanitat, com intentar entrar a l'any 2000 amb més de cent socis estables. D'altra banda, el segon d'aquests objectius no és gens agosarat perquè a principis d'any l'ACCC tenia 82 socis en actiu.

La societat catalana s'ha guanyat per mèrits propis la fama de disposar d'una estructura associativa i cultural ben desenvolupada. Durant molts anys, el treball d'això que anomenem genèricament organitzacions no governamentals ha servit per donar cohesió a la nostra societat, per facilitar

la participació dels ciutadans i, de forma molt especial, per portar a terme activitats que les Administracions públiques i les empreses privades no poden completar. De fet, l'existència d'entitats com la nostra, on un grup de persones treballa de forma desinteressada per aconseguir uns objectius que es consideren positius per al conjunt de la societat, demostra que continua havent motius per a l'esforç i l'esperança. La gran quantitat d'entitats, fundacions i associacions de caràcter cívic i cultural no pot amagar que, sovint, moltes d'aquestes organitzacions, sobreviuen amb un nombre molt limitat de socis i recursos.

En el cas de l'ACCC, fins ara no s'ha plantejat de forma decidida la necessitat d'intentar una ampliació sensible del nombre d'associats. La nova Junta directiva considera en canvi que, tot i mantenint la base establerta durant els últims anys, s'ha de fer un esforç per incrementar el nombre de persones interessades en participar més activament en la promoció de la comunicació científica. Aconseguir una major quantitat de socis podria contribuir tant a renovar l'esforç de les persones que han treballat en la creació d'aquesta entitat com ampliar l'abast de les seves activitats.

Per tot això, esperem que la col.laboració de tothom serveixi per donar encara més força a la comunicació científica.

Rebeu una cordial salutació.

Joaquim Elcacho
President de l'ACCC
elcacho@avui.com

Recerca, universitat i joventut. La reforma pendent

El dia 3 de juny de 1999 va tenir lloc al Museu de la Ciència, de la Fundació La Caixa, la segona jornada de debat que l'ACCC organitza conjuntament amb el Museu. El tema de la trobada va ser, en aquesta ocasió, «Recerca, universitat i joventut. La reforma pendent».

Amb aquest col·loqui, l'ACCC ha volgut aprofundir en el plantejament i la solució de la reforma pendent que afecta la recerca, la universitat i els joves investigadors a Espanya. Precisament, des del desembre de l'any passat, quan la revista Nature va denunciar els problemes d'endogàmia i de manca de recursos humans i econòmics que viuen alguns centres, les estructures de la universitat i la recerca a Espanya han estat trasbalsades de valent. La conseqüència més immediata la pateixen les noves generacions de titulats que tenen molt difícil el seu accés a la comunitat universitària científica i els investigadors que s'han format a l'estranger, sovint amb diners públics, que no troben ningú que els admeti.

Intervencions a la taula: entre la indignació i l'optimisme

Jorge Wagensberg, director del Museu de la Ciència, va donar la benvinguda als assistents i va centrar l'atenció sobre el tema en els quatre sectors afectats: la comunitat científica; la que aplica la ciència (el sector productiu); la que pateix la ciència (l'home del carrer), i la que pren decisions sobre la ciència (les Administracions). En la seva intervenció, Wagensberg va posar de relleu que, d'una manera o altra, aquests sectors estaven representats a la taula.

Joaquim Elcacho, president de l'ACCC, va inaugurar l'acte tot fent una breu presentació de l'Associació Catalana de Comunicació Científica. A més, el periodista de ciència i medi ambient va actuar de moderador, repartint les paraules i acompanyant les intervencions.

El torn d'intervencions dels ponents de la jornada es va iniciar amb l'astrofísic

Antonio Ferriz, que va exposar els antecedents del seu cas, fet públic a través del seu escrit a la revista Nature. Aquest investigador espanyol va argumentar, amb el seu currículum construït a centres de referència estrangers, la voluntat de tornar a Espanya acollint-se als programes de reincorporació i el descobriment de la dificultat per adquirir una plaça d'investigador per oposició quan no formes part del paisatge de la institució convocant, fet que el tribunal ad hoc emmascara amb una figura retòrica batejada com «perfil de la plaça».

Amb un aire d'indignació que es reforçava amb una postura tensa, sempre aferrades les mans als braços de la cadira, va desgranar i documentar amb precisió científica els greuges, errors i possibles delictes comesos pels diferents tribunals opositors als quals es va enfrontar.

Seguidament, va elevar el seu cas particular a la categoria de general exposant retalls d'altres casos similars i citant fonts i autoritats acadèmiques i polítiques que han disculpat, i fins i tot consagrat, els «drets feudals dels rectors», segons el propi Ferriz.

Amb un esperit ja més constructiu, va engegar propostes de solució. Reformar la Llei de Reforma Universitària (LRU), suprimint, de manera especial, la preparació d'un minucios projecte docent que exigeix qualsevol oposició i que s'ha de repetir en cada una d'elles. La proposta era que després de la primera oposició, el candidat quedés «habilitat» per a l'exercici docent a efectes de futures oposicions.

El següent torn va ser per a Rolf Tarrach, investigador ell mateix, amb el valor afegit de l'experiència com a gestor gràcies a haver estat vicerektor de la Universitat de Barcelona.

Amb el verb encès que el caracteritza, Tarrach va exposar la seva particular visió de la recerca universitària: publicació, en revistes de referència, suficient, però d'escassa qualitat, i dificultats en la transferència entre universitat i empresa, per manca de «massa específica».

Pel que fa a la selecció del professorat («el més important d'una universitat»), està esbiaixat pel fet que 3/5 dels membres del tribunal s'escullen a l'atzar, cosa que porta com a conseqüència que ningú se sent responsable dels resultats de la selecció.

En el capítol de solucions també va apostar per l'habilitació, complementada amb altres mesures prou dràstiques que impulsin el moviment geogràfic d'alumnes i professorat i la potenciació de la feina ben feta, per evitar la manca d'incentius. Per últim, va dibuixar un perfil per al rector futur molt diferent de l'actual.

En darrer terme, va prendre la paraula

Els protagonistes del col·loqui

Antonio Ferriz

Astrofísic. És un dels investigadors afectats pels problemes del programa de reincorporació d'investigadors a l'estranger i discriminat pel sistema de selecció universitària.

Rolf Tarrach

Catedràtic i exvicerector de la Universitat de Barcelona. En la seva conferència «La universitat malalta» defensava el convenciment que la universitat i la recerca científica necessiten un tractament de xoc que eviti l'infart.

Jorge Fernández Díaz

Secretari d'Estat d'Educació, Universitats, Recerca i Desenvolupament. Des de fa uns mesos té el repte de reformar algunes de les estructures i normes legals que afecten el sistema universitari espanyol.

el secretari d'Estat d'Educació, Universitats, Recerca i Desenvolupament, Jorge Fernández Díaz. Desmarcant-se educadament dels ponents anteriors, va voler imprimir al debat una visió «més optimista» citant algunes estadístiques i l'entusiasme dels 12 000 becaris Erasmus que, després de passejar-se per Europa, han descobert que la situació a Espanya «tampoc està tan malament». En un to menys voluntarista, va reconèixer que l'LRU està superada i que la nova llei ha de tenir com a repte la qualitat de la universitat i no la democratització que pretenia l'actual llei, la millor virtut de la qual és ser «anti-franquista».

La nova llei, que segons Fernández Díaz aprovarà el proper govern, haurà de comptar amb un ampli debat i un gran consens, en especial en la definició de la carrera docent, en la determinació del consell d'universitats i en la gestió i la divisió competencials.

Va coincidir amb els anteriors ponents en la necessitat de l'habilitació, de la mobilitat geogràfica i la supressió de l'aleatorietat en la composició dels tribunals i va anunciar un procés de regularització dels nombrosos contractats i associats que treballen a la universitat, mitjançant un programa de tres anys.

Ja en debat obert, alguns dels assistents van exposar casos personals de contractacions irregulars (contractats a temps

parcial que treballen vuit hores, etc.). El secretari d'Estat va aprofitar l'ocasió per donar més detalls sobre els projectes de futur, i la premsa especialitzada (la delegada de Nature i la del suplement d'Educació de The Times), van afegir llenya al foc, denunciant més casos de corrupció i demanant solucions urgents. Els aspectes cien-

tífics tampoc es van salvar del debat. Així, Rolf Tarrach i Jorge Wagensberg van polemitzar de forma animada sobre «l'atzar i la necessitat» en la designació dels tribunals.

Tot plegat va acabar passats dos quarts de deu de la nit amb aplaudiments espontanis del públic assistent. Tot un èxit.

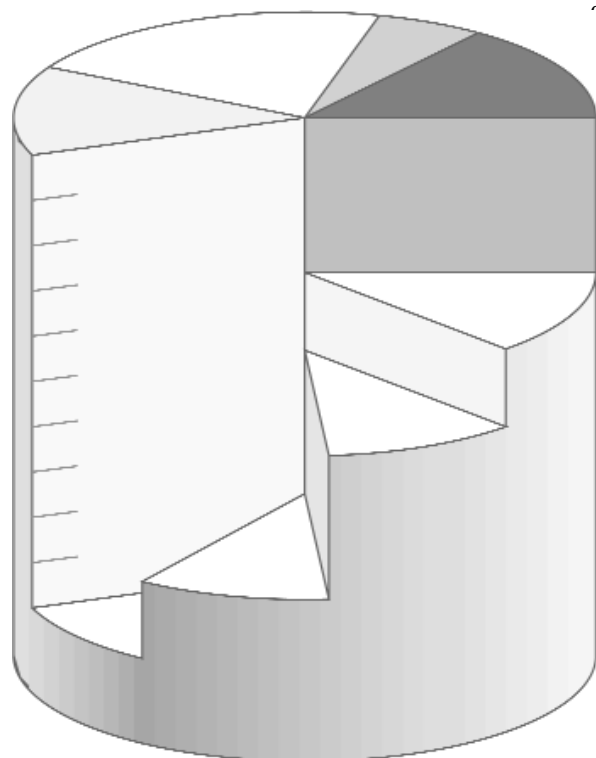
Reunió del GIA

El Grup d'Informació Ambiental (GIA), de l'Associació Catalana de Comunicació Científica, ha ampliat l'abast de les seves accions. Fa unes setmanes feia una àmplia convocatòria als periodistes relacionats amb el medi ambient de tot Catalunya, amb l'objectiu d'aplegar-los i contrastar experiències i opinions per unificar criteris i esforços en una tasca comuna a molts professionals.

Aquesta reunió va tenir lloc el propassat 16 de juny amb força èxit: hi van assistir 28 professionals i 14 dels convocats van escusar la seva presència tot donant recolzament a l'acte. En aquesta primera presa de contacte s'ha acordat continuar les accions necessàries per impulsar grups de treball específics i crear una secretaria del GIA, entre d'altres accions. En el proper número de Papers n'oferirem informació ampliada.

Los catalanes se fían de los ecologistas

La Conselleria de Medi Ambient de la Generalitat presentó recientemente una encuesta sobre opiniones medioambientales de los catalanes que escondía como preguntas, entre hábitos saludables, mejoras más destacables de los últimos años y culpables de las desgracias, tres cuestiones poco habituales y con mucha sustancia. Se trataba de cuáles eran las fuentes más habituales para acceder a la información ambiental, cuáles eran las más creíbles y qué grado de cumplimiento ambiental tenían sus vecinos. Las respuestas podían ser varias para la misma pregunta. La primera cuestión se resolvió con un triunfo abrumador de la televisión, pues el 65,8 % de los encuestados afirmó que era su principal fuente de información, muy por delante de la prensa escrita (47,3 %), la radio (17,4 %) y las revistas

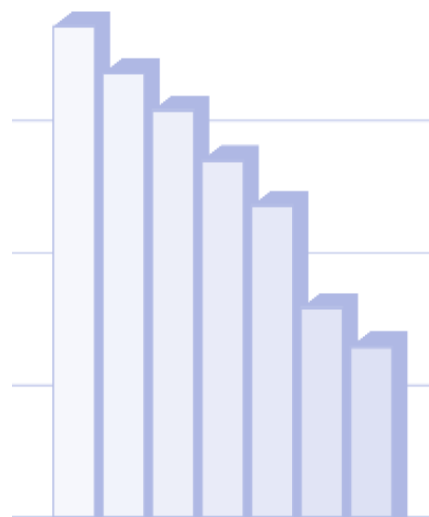

especializadas (5,5%). Se supone que los televidentes deben de ver muchos documentales norteamericanos, que son casi los únicos, y que los consideran información ambiental.

La segunda pregunta era aún más jugosa. Ni los expertos de las universidades, ni los medios de comunicación, ni las administraciones... Todo el mundo confía en los ecologistas. No importa de qué hablen. El 57,5 % piensa que son la fuente más fiable. Los encuestados se olvidaron de que los científicos, trabajen para los ecologistas o para la Administración, sean responsables ecologistas o responsables políticos, están detrás de cualquier estudio aceptable. Y que los periodistas también acuden a los científicos porque los consideran la fuente más ecuánime, frecuentemente a medio camino de la Administración y el ecologismo.

Los científicos fueron la fuente más fiable para el 37,5 % de los encuestados; los medios de comunicación merecieron un 25,5%; los organismos internacionales, que perceptivamente están a medio camino entre gobiernos y ecologistas, un 15,8 %, y las administraciones públicas, sin precisar cuáles, bajaron al 12 %. Peor aún les fue a los docentes, supongo profesores, que se llevaron un corto 9,4 %.

Lo más curioso del caso es que, ligando con la primera pregunta, los ecologistas sólo fueron la fuente principal de información para el 2,1 % de los encuestados, muy por detrás, como ya se citó, de la televisión

(65,8 %). Es decir, por mucho que los catalanes se fíen de los ecologistas, luego apenas los utilizan, apenas participan en sus actividades, apenas se afilian a sus organizaciones.

Finalmente, la tercera pregunta atañía a la preocupación ambiental de los usuarios a título individual y colectivo. Pues bien: los catalanes se sienten muy ecologistas, al menos eso dicen, pero no creen que sus vecinos tengan el mismo grado de interés. El 71,9 % se manifiesta muy preocupado por la materia, pero sólo lo está, en su opinión, el 40,3 % de la sociedad. Ello provoca otro resultado sorprendente: individualmente, los encuestados dicen que la calidad del agua y la conservación de los espacios naturales son, de largo, los principales problemas medioambientales de Catalunya, en ambos casos por encima del 20 % de las respuestas. Sin embargo, cuando se les pregunta cuáles son los problemas personales que más les afectan, entonces se acuerdan del ruido, de la limpieza viaria y de la calidad del aire. ¿En qué quedamos?

Antonio Madridejos
amadridejos@elperiodico.es

APIA: una asociación para una especialidad consolidada

La Asociación de Periodistas de Información Ambiental (APIA) nació hace cinco años con el fin de divulgar con rigor este tipo de contenidos, defender la libertad en el ejercicio profesional y la capacitación de sus asociados mediante el fomento de esta especialización, así como promover el debate ambiental en la sociedad española.

Un centenar de informadores de los principales periódicos, agencias de noticias, emisoras de radio, televisiones, revistas y gabinetes de comunicación españoles integran actualmente APIA, una asociación consolidada y dinámica, que, atenta a los principales problemas que surgen en el ámbito de la comunicación ambiental, promueve encuentros, jornadas y debates, que intentan acercar a los periodistas a los hechos ambientales de nuestro país y a los protagonistas de los mismos. Esta actitud de alerta, con respecto a la evolución de la práctica periodística en esta especialidad, le ha hecho reivindicar en numerosas ocasiones una mayor presencia de estos contenidos en los medios de comunicación, así como la incorporación de periodistas formados en la materia. Desde APIA creemos que los gestores y directores de los medios deben mostrar una mayor receptividad hacia las cuestiones ambientales, y también hacia la especialización profesional, que produce dos hechos: un avance cualitativo, un mejor y más riguroso tratamiento de los temas, a veces ciertamente complejos por sus aspectos técnicos, y un avance cuantitativo, puesto que suele favorecer la aparición de un mayor número de noticias o reportajes. Los grandes medios parecen poseer ya periodistas especializados en sus redacciones, pero son los regionales o locales, con plantillas limitadas en las que prolifera el periodista todoterreno, donde se nota la carencia de esta figura.

También es importante esta preparación o dedicación en los gabinetes de prensa de las fuentes de comunicación, tanto de las Administraciones, como de las empresas

o asociaciones. Estos periodistas «pelearán», sin duda, con mejores y más documentadas armas por que su información adquiera mayor relieve, espacio y atención.

También APIA solicita una mayor transparencia informativa por parte de todos los sectores implicados en los hechos ambientales, convencida de la necesidad de generar una información veraz, rigurosa, objetiva y alejada del catastrofismo.

Por otra parte, el periodismo ambiental, como todos los demás periodismos, se encuentra impregnado de un cierto clima de urgencia que se respira en numerosos ámbitos, y que exige satisfacer una demanda de información cada vez más rápida, inmediata y competitiva; ello provoca que se trabaje, en ocasiones, de una forma apresurada y con un menor seguimiento de los hechos en el tiempo. Esta celeridad, contagiada a todas las facetas de la vida cotidiana y del mundo laboral, afecta al periodismo de investigación, que se echa en falta, y para el que resulta necesario tiempo, dedicación y reflexión; aspectos de los que no estamos muy sobrados en los medios y en el ambiente de la sociedad actual.

Con este panorama como fondo, APIA ha desarrollado durante estos cinco años numerosas actividades. Aparte de viajes, encuentros y jornadas formativas, desayunos de trabajo o emisiones de comunicados alusivos a problemas puntuales, la asociación ha institucionalizado unos premios, Vía Apia y Vía Crucix, que se entregan cada año a aquellas instituciones o iniciativas que han destacado por su transparencia, fluidez informativa o impulso al desarrollo de esta especialidad periodística, o precisamente por todo lo contrario.

APIA, además, ha firmado este año un convenio de colaboración con el Consejo Superior de Investigaciones Científicas del que saldrán fortalecidas tanto la información como el mundo de la ciencia.

Como una de sus iniciativas más destacables, esta asociación organiza cada dos

años un Congreso Nacional de Periodismo Ambiental, en el que convergen personas e ideas que modelan día a día esta rama profesional. El primero, realizado en noviembre de 1995, consiguió congregarse a más de 60 ponentes de varios países, representantes de las distintas Administraciones, de organizaciones ecologistas, del mundo científico, de empresas y de medios de comunicación, que esbozaron el paisaje en el que se mueve la información ambiental.

Dos años más tarde, tuvo lugar el segundo congreso, de dos días de duración como el primero, en el que fueron significativas las intervenciones de destacados periodistas, directores de informativos y líderes de opinión, que ofrecieron unos singulares puntos de vista sobre la especialidad ambiental, a la que eran ajenos.

Por último, para el próximo mes de noviembre está prevista la realización del III Congreso Nacional de Periodismo Ambiental en el que el futuro y las nuevas tecnologías tendrán un papel estelar.

Josefina Maestre
Vicepresidenta de APIA

22@BCN, ciutat del coneixement

Comenceu a familiaritzar-vos amb 22@BCN: una nova adreça, denominació, projecte, concepte... Bé, sigui com sigui, des del passat 13 de juny és sinònim de «Ciutat del coneixement». El repte és convertir l'històric barri industrial del Poblenou de Barcelona en un districte del coneixement, on convivin l'habitatge, l'activitat científica, cultural i econòmica amb la qualitat de vida. La creació del districte 22@BCN

(«22» es refereix a la qualificació urbanística que rep el sòl industrial en el Pla Metropolità de Barcelona) té l'objectiu d'impulsar una millor utilització dels recursos que ens ofereixen la ciència i la innovació tecnològica, com a instruments de canvi social.

L'expresident de l'ACCC i director de l'Observatori de la Comunicació Científica de la Universitat Pompeu Fabra, Vladimir de Semir, forma part del

nou equip de govern de l'alcalde de Barcelona, Joan Clos, per tirar endavant el projecte «Ciutat del coneixement». En paraules del ja regidor, «per primera vegada, en una opció política de govern, el saber i el poder se situen al mateix nivell, ja que el coneixement ha adquirit el rang d'estratègia fonamental per a la transformació d'una ciutat i per aprofundir en el desenvolupament de l'esperit crític de la seva població».

Segona Conferència Mundial de Periodistes Científics

Budapest (Hongria), del 2 al 4 de juliol de 1999

A finals de juny ha tingut lloc a Budapest la Conferència Mundial sobre Ciència. Immediatament després s'ha iniciat la Segona Conferència Mundial de Periodistes Científics, que reuneix representants d'arreu del món. Segons Paola de Paoli, presidenta de l'European Union of Science Journalists' Association (EUSJA), organisme responsable de l'organització de la trobada de periodistes científics, aquest esdeveniment és una oportunitat per aplegar i intercanviar experiències entre científics vinguts de tota Europa i més enllà de les seves fronteres. Els objectius són convertir el fòrum en una sola veu en el marc internacional del periodisme científic, reunir els professionals d'aquesta branca de la comunicació per tal de discutir els problemes, però també com a afrontar els nous reptes, i compartir i comparar experiències que permetin interpretar les necessitats del coneixement tant a nivell científic com social, econòmic i polític (<http://www.esf.org/eusja>).

La Conferència Mundial sobre la Ciència ha reunit 2500 participants, entre els quals hi ha delegats de 150 països, 60 ministres amb responsabilitats en recerca, representants de 170 ONG, 15 premis Nobel i 80 presidents d'acadèmies científiques. Maurizio Iaccarino, secretari general de la Conferència, va afirmar a la sessió inaugural que «és la primera conferència mundial sobre ciència que s'organitza en 20 anys i probablement l'única dedicada en exclusiva a ella».

Gran part de les declaracions que sorgiran d'aquests debats volen establir les vies d'entesa entre els països desenvolupats i els que són en vies de desenvolupament, pel que fa als aspectes científics i tecnològics. Es tracta, en última instància, de posar en clar el paper social de la recerca que es fa al món, des de la responsabilitat i l'ètica dels científics fins a la integració cultural. «En un procés d'aprenentatge mutu, els científics han de comprendre millor les expectatives i les necessitats de la societat

i la societat cal que entengui millor els principis del punt de vista científic, i les oportunitats i les limitacions de l'aplicació del coneixement científic». Així definia el premi Nobel de Medicina Werner Arber un dels principals propòsits de la Conferència Mundial sobre Ciència. De la seva banda, Federico Mayor Zaragoza, director general de la UNESCO, va referir-se al «compromís amb la recerca i l'educació per part de tots els països» com un «requisit necessari per assolir el desenvolupament humà i social al segle XXI».

II Congrés Nacional de Periodisme Científic

El Centre Cultural d'Adeje a Tenerife acollirà del 21 al 23 de juliol el II Congrés de Periodisme Científic. Organitzat per la Universitat d'Estiu de la Universitat de La Laguna (Canàries) i amb

la col·laboració de l'Associació Espanyola de Periodisme Científic, abordarà en quatre blocs el concepte de periodisme científic, la visió que en tenen els mitjans de comunicació en general, la influència de

les noves tecnologies en la societat i l'ús del llenguatge en el periodisme científic. Podeu informar-vos d'aquesta convocatòria al Vicerectorat d'Extensió Universitària de La Laguna (922 319 605).

Seminari «Salut i opinió pública» a la Universitat Internacional Menéndez Pelayo

Del 28 de juny al 2 de juliol se celebra a Santander, en el marc de la Universitat Internacional Menéndez y Pelayo, un seminari amb el títol genèric de «Salut i opinió pública», adreçat a periodistes (en particular els especialitzats en temes de salut); responsables de mitjans de comunicació; professionals de la medicina; associacions de pacients i organitzacions de consumidors.

El curs està dirigit per Annete Flanagin, directora de Programes i Activitats Internacionals i editora executiva senior de la revista JAMA, i coordinat per Vladimir de Semir, director de l'Observatori de la Comunicació Científica (UPF).

Els objectius d'aquest curs d'estiu se centren en examinar les fonts d'informació sobre la salut i la seva transmissió per part dels mitjans de comunicació; explorar algunes vies per incrementar la qualitat de la informació sobre salut, per tal de millorar-la a nivell individual i col·lectiu, i la qualitat dels serveis sanitaris, i, en definitiva, considerar com aquests aspectes afectaran en el futur a la disseminació de la informació sobre temes de salut pública.

Podeu trobar informació detallada del programa a <http://www.uimp.es/santander/programa/seminarios/s1010009.htm>

Sense fronteres

La crida que Nina Morgan, editora de l'EUSJA News, butlletí de l'European Union of Science Journalists' Association, va fer a través de la llista de discussió a Internet de l'ACCC, i de la qual el darrer número de Papers se'n feia ressò, ha tingut una bona acollida. En el número de Primavera, EUSJA News ha publicat un pa-

rell de col·laboracions procedents del nostre país. Es tracta, d'una banda, de la ressenya «Triunfar a toda costa», signada per Fátima Rojas, del llibre d'Antonio Calvo Roy sobre la biografia del científic espanyol Santiago Ramón y Cajal, i de l'altra, un article («Science to rescue: Spanish media and the environment») en què Rubén

Camacho, periodista de medi ambient del Canal Natura, reflexiona sobre Doñana i la repercussió que aquest desastre ecològic ha tingut en els mitjans de comunicació mediambientals espanyols.

Recordeu que la versió digital del butlletí es pot consultar al web de l'EUSJA (<http://www.esf.org/eusja>).

e-mail: acc@terrabit.ictnet.es

Papers ACCC de Comunicació Científica és una publicació de l'Associació Catalana de Comunicació Científica, té periodicitat bimestral, i ha estat creada per informar i constituir un vehicle de l'expressió científica i corporativa dels seus associats. Tots els articles i col·laboracions van signats, ja que reflecteixen l'opinió dels seus autors, que es fan responsables dels seus continguts.

Edita
Associació Catalana
de Comunicació Científica.

Consell Editorial
Joaquim Elcacho, Luis Ángel
Fernández Hermana, Maria Teresa
Escalas, Jaume Estruch.

Coordinació
Antonio Madrdejos.

Secretaria
Àngels Farlete.

© Papers ACCC de Comunicació
Científica. Es permet la reproducció
del contingut d'aquesta publicació,
sempre i quan s'hi faci constar la
procedència.

Redacció i administració
Rambla de Catalunya 10 1r
08007 Barcelona.
Tel.: 93 412 11 11
Fax: 93 317 83 86
<http://www.ictnet.es/terrabit/accc>
e-mail: accc@terrabit.ictnet.es

Producció editorial
Rubes Editorial, S. L.
Sicília 236 Bis 2n 2a
08013 Barcelona.
Tel.: 93 231 12 00
Fax: 93 231 12 01
e-mail: rubes.editorial@bcn.servicom.es

Impressió
INP Arts Gràfiques, S.L.
Dipòsit legal: B-34311/96

Ploma caudal

24 hores al servei dels periodistes

Vuit i mitja del vespre. Un telèfon sona a un gabinet de premsa sense que ningú l'agafi. A l'altre costat de la línia un periodista es queda amb les ganes de poder contrastar una informació o de saber una dada concreta sobre la institució, posem pel cas una universitat. Però encara queda una possibilitat. A través de les pàgines web, les institucions –i particularment les universitats– han fet un gran esforç per posar a l'abast de tothom, i també dels periodistes, una gran quantitat d'informació. Són grans aparadors d'informació, el que podríem anomenar els gabinets de premsa on-line, els gabinets de premsa virtuals, els gabinets oberts 24 hores...

Però què podem trobar en aquests gabinets? En primer lloc, tota la informació (que no és poca!) sobre la institució. Tan sols cal triar i remenar, capbussar-se en els centenars o milers de pàgines web i trobar les dades necessàries, la informació bàsica actualitzada. En segon lloc, hauríem de trobar les principals i més recents notícies sobre la institució. Després, i pensant en les periodistes, caldria incloure totes les notes de premsa emeses pel gabinet en els darrers mesos, classificades per temes. Podríem trobar també fotografies i gràfics que acompanyessin la informació, potser fins i tot algun tall de veu que les emissores podrien aprofitar. Alguns gabinets de premsa, com el de la Universitat Politècnica de Catalunya (www.upc.es) o el de la Universitat Oberta de Catalunya (www.uoc.es/noticies) ja han creat espais específics com els descrits, oberts 24 hores al dia al servei dels periodistes.

Aquests nous sistemes de publicar i aquests nous canals ens permeten que la informació estigui disponible en qualsevol moment –bé, si Infovia Plus o Inter-

net ens ho permeten–, a un cost molt baix de manteniment i d'actualització senzilla.

Anant una mica més enllà, el següent pas pot ser acostumar-nos a crear llistes de distribució dels nostres butlletins de notícies i notes de premsa, com la de l'ACCC. O potser podrem impulsar un servei com l'AlphaGalileo, on universitats i centres de recerca fan arribar els seus comunicats que poden ser vistos per tots. A casa nostra, un servei semblant anomenat Infogí (www.infogí.es), desenvolupat per periodistes de Gi-

rona i impulsat per la Diputació, ja està en funcionament per a tots els mitjans i institucions gironines. Així, les grans institucions com l'Ajuntament i la Universitat de Girona, entre d'altres, ja només fan arribar la seva informació a aquest únic

servidor. Consultant-lo, tots els mitjans i periodistes tenen la seguretat de conèixer tots els actes i rodes de premsa que se celebren aquell dia.

El següent pas poden ser les conferències de premsa on-line? Les entrevistes via correu electrònic (sí, ja sé que molts ja les feu)? No ho sé... Desgraciadament, encara són minoria els periodistes que utilitzen aquestes noves eines d'una forma regular i intensiva. Però, i quan tots l'utilitzin, no arribarem a saturar-los amb els nostres missatges i llistes de distribució? O potser ens tornaran a demanar que els enviem les notes de premsa per fax, com em deia un dels gurus del periodisme digital d'aquest país?

Josep Nieto i Trullàs
Director del Gabinet de Premsa
de la Universitat de Barcelona
jnieto@gpre.ub.es